

Előterjesztés

Csorvás Város Önkormányzata Képviselő-testületének
a 2016. évi nyári szünidei gyermekétkeztetés és gyermekfelügyelet biztosítása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A korábbi években megszokott - az Emberi Erőforrások Minisztériuma által erre a célra kiírt - szociális nyári gyermekétkeztetési célú pályázati konstrukcióktól eltérően, 2016. január 1. napjától új módon rendezi az állam a rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésének biztosítását és az erre rendelkezésre álló források elosztását, azzal együtt, hogy kötelező feladatként rendeli el a szünidei gyermekfelügyelet biztosítását, valamint ennek finanszírozását is. A következőkben tájékoztatást nyújtunk a megoldási lehetőségekről.

1. A rászoruló gyermekek szünidei étkeztetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról rendelkező 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) a 19. § szakaszában rögzíti, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek – meghatározott jogszabályi feltételek teljesülése mellett – jogosultak a szünidei gyermekétkeztetésre, mint szociális helyzetük alapján járó természetbeni ellátásra. Már e jogszabályi elveket követve szerveztük meg és bonyolítottuk le a 2015/2016. tanév/nevelési év tavaszi szünetében a rászoruló gyermekek munkanapokon történő déli meleg főétkeztetését, a 328/2011. (XII.29.) Korm.rendeletben foglaltak szerint.

A jogszabályi feltételeknek megfelelő, és a szünidei gyermekétkeztetést igénylő gyermekekről az év folyamán a többi szünet (nyári, őszi, téli) idején is gondoskodni kell az önkormányzatnak. Kötött felhasználású támogatás illeti meg az önkormányzatot a központi költségvetésből a bölcsődében, továbbá az óvodai, iskolai intézményi gyermekétkeztetés, valamint a rászoruló gyermekek intézményen kívüli (szünidei) étkeztetésének egyes kiadásaihoz.

2016. január 1. napjától a Gyvt. új feltételeinek megfelelően:

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére **a déli meleg főétkeztést**

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen **biztosíthatja**.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

A Magyarország központi költségvetéséről rendelkező 2015. évi C. törvény 2. mellékletének 5. jogcíme c) pontjában nevesíti a rászoruló gyermekek intézményen kívüli szünidei étkeztetésének támogatását. A 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet 2016. január 1. napján hatályba lépett 13/B. § (1) b) pontjában foglalt rendelkezések szerint a szünidei gyermekétkeztetés keretében a munkanaponkénti ebéd biztosítása csak a Gyvt. 21/C. § (1) a) pontjában foglalt rászoruló gyermekeket illeti meg ingyenesen, az ezen az ellátotti körön kívül eső gyermekek térítési díj megfizetése mellett vehetik igénybe a szolgáltatást.

A Tisztelt Képviselő-testület számára az a feladat, hogy kialakítsa az álláspontját arról, van-e lehetősége az önkormányzatnak arra, hogy a kötelezően és ingyenesen biztosított nyári szünidei gyermekétkeztetés mellett megszervezze és a költségvetése terhére támogassa a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, de a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására nem jogosult gyermekek számára a 2016-os nyári szünet munkanapjain a déli meleg étkeztetést?

2016. február 1. napján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 180 fő volt. Közülük a tavaszi szünetbeli igényfelmérés alapját képező hátrányos helyzetű, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 54 fő volt. Ennek az 54 gyermeknek a szülője kapta meg a szünidei gyermekétkeztetésről szóló tájékoztatást, és az igényfelmérő lapot. Közülük 3 fő bölcsődés/óvodás gyermek és 31 fő általános- és középiskolás tanuló számára kérték a szülők az ebédet, amit az önkormányzat biztosított. Az ebédért megjelentekről készült nyilvántartás azt mutatja, hogy sajnos az ingyenes szünidei ebéd biztosítása iránt benyújtott előzetes igénybejelentések száma jóval magasabb volt, mint az azt ténylegesen igénybevevők száma. A bölcsődések/óvodások közül csak egy gyermek vette igénybe egy napig az előzetesen kért szolgáltatást, az iskolások közül pedig több nagycsaládos család egyetlen tagja sem ment el egyetlen szünidei munkanapon sem a szülők által előzetesen kért ebédért.

Az ebédet igénylő rászoruló családok a lemondás jogával nem éltek, így az elkészült ételt másoknak nem lehetett átadni, azt az ő számukra kellett fenntartani a napközi konyha nyitva tartásának ideje alatt, az ételkészítés szabályait betartva. Sajnos az el nem fogyasztott ebéd nyersanyag- és rezsiköltsége önkormányzatunk kiadási tételeit gyarapítja.

Amennyiben a Tisztelt Képviselő-testület úgy dönt, hogy lehetőséget biztosít a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő – iskolás – gyermekeknek a nyári szünidei gyermekétkeztetés ingyenes igénybevételére, úgy annak az önkormányzatot terhelő, egy ellátottra jutó napi kiadása bruttó 354 Ft összegű lenne. Természetesen ez a program is előzetes igényfelmérés alapján lenne megvalósítható.

2. Az iskolás gyermekek szünidei felügyelete

Közeledik a nyári tanítási szünet, ezért a Tisztelt Képviselő-testületnek ki kell alakítani az álláspontját azzal kapcsolatban is, hogy jelentkező igény alapján miként szervezi meg a gyermekek nyári nappali, munkaidőben történő felügyeletét. Tavaly az iskolai tanév végéhez közeledve a Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodája előzetes igényfelmérést készített arról, hogy szükséges-e a nyári gyermekfelügyelet biztosítása az iskoláskorú gyermekek számára. Akkor 16 család 18 fő általános iskolás korú gyermeke számára igényelte ezt a szolgáltatást. A 18 gyermekből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesült 8 fő. A kedvezményben részesülő 10 fő közül hátrányos helyzetű volt 8 tanuló, míg halmozottan hátrányos helyzetű 1 tanuló volt. A nyári gyermekfelügyeletet igénylő gyermekek létszáma korosztályos bontásban nagy szórást mutatott. Az igénybejelentéssel élők számához képest kevesebb, de összetettebb pedagógiai munkát, több ráfordított figyelmet igénylő gyermek jelent meg a gyermekfelügyeletben. Tanulásként tehát levonható a tavaly megvalósított programból, hogy a szünidei gyermekfelügyeletet igénylő – viszonylag kevés - gyermek számára a szülők jóval hosszabb napi időtartamban igényelték volna a biztonságot nyújtó környezetet és a szervezett programokat, valamint a szakképzett felügyeletet biztosító személyek jelenlétét, mint amennyire azt az önkormányzat által kijelölt szakembergárda és a kötött finanszírozási lehetőségek lehetővé tették.

3. A szünidei gyermekfelügyelet kiadásainak finanszírozása

A szünidei gyermekfelügyelet igénybevételekor a szülők szembesülnek azzal is, hogy a tanévben megszokottól eltérően kell kifizetniük a gyermekek szünidei napi étkeztetését, kivéve, ha az iskolás gyermek hátrányos helyzetű vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a jogszabály a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek is csak a szünidei napi ebédjét engedi meg a központi költségvetési támogatásból finanszírozni. A tízórait és az uzsonnát már vagy a család, vagy az önkormányzat kell, hogy biztosítsa és finanszírozza. Ezek többletköltsége naponta bruttó 187 Ft/fő. Ez azokban a családokban jelentős kiadási tétel, ahol éppen az egy főre jutó alacsony jövedelem miatt került megállapításra a hátrányos helyzetet is megalapozó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, hiszen a rászorultság igazoltságának feltétele az, hogy a gyermek családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a 37.050 Ft-ot, a gyermekét egyedül nevelő esetében pedig a 39.900 Ft-ot. Érdemes megvizsgálni tehát, hogy a szünidei gyermekétkeztetés ingyenessége – feltételezve az ilyen tartalmú képviselő-testületi döntést - kiterjeszhető-e a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek szünidei felügyeletére is? Amennyiben igen, úgy a jogosult gyermekek számára a napi ebéd ingyenes lesz, a napi tízórai és az uzsonna azonban nem. Ezeket vagy a szülőnek, vagy – erről szóló támogató döntés alapján – az önkormányzatnak kell finanszírozni.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben a gyermek a szociális rászorultság okán nyújtható természetbeni ellátásokra nem jogosult, azaz, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát nem állapították meg, térítési díjat köteles fizetni a szünidei gyermekétkeztetés, vagy a szünidei gyermekfelügyelet időtartama alatt igényelt étkezések után. A szünidőben nyújtott gyermekétkeztetés, mint szolgáltatás biztosításának térítési díját a Gyvt. 151. § (3) szakaszának rendelkezése az alábbiak szerint szabályozza: „A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.” Csorvás Város Önkormányzata a gyermekétkeztetés térítési díját

napi bruttó 541 Ft összegben határozta meg. Ez az összeg a tízórait, az ebédet és az uzsonnát is magában foglalja. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény étkezési térítési díjmentessége a tanítási év végével megszűnik, ezért a napi háromszori étkezés a nyári gyermekfelügyelet alatt a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek (tanulók) számára is térítési díjkötelessé válik. Az ilyen feltételek mellett is nyári gyermekfelügyeletet kérő gyermekek szülei vállalják a díjfizetési kötelezettség teljesítését, nincs probléma a fizetés miatt.

A tanulók számára megszervezhető nyári gyermekfelügyelet a gyermekek napközbeni ellátása keretében valósítható meg, melyről a Gyvt. az alábbiak szerint rendelkezik:

„94. § (1) A települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

(2) A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint, ha a (2a)-(4) bekezdés alapján nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a másol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.”

A Gyvt. következő jogszabályi rendelkezése tovább pontosítja a gyermekjóléti alapellátásokat:

„15. § (2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása”
- valamint:

„41. § (1) A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

(2) A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.”

A Gyvt. részletezi az alternatív napközbeni ellátás fogalmát:

„44/A.§ Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,
- b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés,

feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges - külön jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.”

Amennyiben a képviselő-testület úgy dönt, településünkön a nyári gyermekfelügyelet 2016. június 20. és 2016. augusztus 31. között munkanapokon kerülne megszervezésre. A nyári gyermekfelügyelet az igénylő szülők munkarendjéhez lehetőség szerint megfelelően igazodva, de fő szabályként a tanév rendje szerinti napi időtartamban, tehát 8-16 óra között biztosítaná a szakemberek által nyújtott iskoláskorúak felügyeletét. Természetesen a nyári gyermekfelügyeletet igénylő tanulói létszámhoz viszonyítva szükséges meghatározni az őket felügyelő felnőttek számát. Meg kell határozni továbbá a felügyelet helyszínét, a nyári gyermekfelügyelet alatt megvalósítani tervezett programokat, a gyermekfelügyelet ellátásában résztvevők személyét.

A nyári gyermekfelügyeletnek tehát – az előzőekből adódóan - személyi és dologi kiadásai is lesznek. Olyanok például, mint a nyári gyermekfelügyelet személyi feltételeinél megjelenő, a gyermekfelügyeletet ellátók bérköltsege, továbbá dologi kiadásnál a rezsiköltség, a kézműves-kreatív foglalkozások anyagköltsege, valamint a tanterem, és a szociális helyiségek takarítási anyagköltsege. Mivel Csorvás Város Önkormányzata nem rendelkezik a program lebonyolításához szükséges személyi feltételekkel (nincsenek pedagógus alkalmazottai, és ilyen célra feladatalapú támogatást sem biztosít a központi költségvetés) megfontolandó, hogy amennyiben a Tisztelt Képviselő-testület a nyári gyermekfelügyelet megszervezéséről dönt, nem célszerű-e a szolgáltatás igénybevételének lehetőségét az alsó tagozatos korosztályra korlátozni, és a felső tagozatosok számára csak különös méltánylást érdemlő esetben biztosítani.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg, és alakítsa ki az álláspontját az alábbi kérdésekben:

A szünidei gyermekétkeztetéssel összefüggésben felmerülő kérdések:

1. Készüljön-e igényfelmérés a szünidei gyermekétkeztetés lehetőségéről a kötelezően tájékoztatandó hátrányos helyzetű gyermekek mellett az iskoláskorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára is?
2. Biztosítja-e az önkormányzat saját költségvetése terhére az ingyenes szünidei étkeztetés igénybevételének lehetőségét a „csak” rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, tehát nem hátrányos helyzetű, vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára?

A nyári szünidőben az iskoláskorúak napközbeni felügyeletét érintő kérdéskörben:

1. Az iskoláskorúak nyári felügyelete tárgyában készüljön-e igényfelmérés?
2. Ha igen, annak célcsoportja az összes iskoláskorú legyen, vagy csak az alsó tagozatos gyermekek, esetleg a gyermekek közül a rászorultságukat szülői munkáltatói igazolással bizonyítók, vagy a képviselő-testület által meghatározott egyéb feltételnek megfelelők?
3. Amennyiben megszervezésre kerül a nyári gyermekfelügyelet, úgy annak keretében mely rászorultsági kategóriába tartozó gyermekek legyenek jogosultak a munkanaponkénti háromszori étkezések ingyenes igénybevételére?

4. Vállalja-e az önkormányzat a nyári felügyeletben résztvevő, különböző rászorultsági jogcímekekkel rendelkező gyermekek olyan ételmezési költségének finanszírozását, amelyre a központi költségvetési támogatás nem biztosít fedezetet? Amennyiben nem, azok megfizetése a szülőket terheli.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben megfogalmazott kérdésekben döntsön, mert az igényfelméréseket csak a döntések alapján tudjuk elvégezni.

Csorvás, 2016. április 21.

Baráth Lajos
polgármester